

ZYCIE PODLASIA

TYGODNIK SPOŁECZNO-GOSPODARCZY

Redakcja i Administracja: Siedlce, Floriańska 11. Konto P. K. O. Nr. 65.551. Właściciel konta: K.K.O. Siedlce. Na odwrocie zaznaczyć: na rachunek „Zycia Podlasia”.
Telefon Nr. 90.

Administracja czynna z wyjątkiem niedziel i świąt od 12—14 codziennie.
W torki, piątki 12—15. Redaktor przyjmuje wtorki i piątki od g. 12—13

Przymierzcie serc przybiera formy realizacji

Przymierzcie serc, zawarte między młodym pokoleniem a naszą siłą zbrojną w dniu 11 listopada b.r., w dniu Święta Niepodległości, znalazło wyraz zewnętrzny nie tylko we wspólnych pochodach i defiladach przed dowódcami wojskowymi. Uzewątrznili się one również i w pięknej inicjatywie, wyszłej od młodej legii akademickiej, a mającej na oku realne i konkretne cele, wychodzące daleko poza chwile uroczyste.

Oto młodzież akademicka postanowiła w dniu 11 listopada domagać się wprowadzenia na wyższych uczelniach przymusowego przysposobienia wojskowego, żądając, by to, zagadnienie zostało ustawowo uregulowane, a już obecnie poczynić wszystkie przygotowania do stworzenia Legii Akademickiej, która byłaby wyrazem idei przygotowania militarnego młodzieży naszych wyższych uczelni na całym terenie Rzeczypospolitej.

Zadania tej Legii byłyby zatem bardzo obszerne. Poza bowiem tendencją do szerzenia wśród całego młodego pokolenia polskiego zamiłowania do służby wojskowej, zadaniem Legii byłoby rozwinięcie sprawności fizycznej wśród młodzieży oraz uzupełnienie wiedzy zawodowej studenta wiadomościami, koniecznymi w pracy dla wojska, czy to w czasie pokoju czy w wojny.

Do tej pięknej i pozytywnej inicjatywy młodzieży władze wojskowe ustosunkowały się pozytywnie i bardzo przychylnie. Został już mianowany w stolicy organizator i komendant Warszawskiej Legii Akademickiej. Jest nim jeden z wyższych oficerów. Ma on poczynić wstępne kroki przygotowawcze dla powstania organizacji przysposobienia i doskonalenia wojskowego słuchaczy wyższych uczelni. Okręgi Korpusów również wydały zarządzenia, wzywające do zgłoszenia się oficerów rezerwy, którzy sa studentami szkół akademickich, gdyż oni to wniosą do Legii element fachowego wojskowego przygotowania i spełniać mogą doskonałe funkcje instruktorów.

Jesteśmy zatem w przededniu powstania nowej organizacji, której potrzeba i pożytek nie ulega najmniejszej wątpliwości.

Bo przecież jasnym jest, że wielki odbiorcą sił, jaki tworzy u nas rezerwa ludzi, którzy spełniali swój obowiązek powszechnej służby wojskowej, wracając po rocznym pobycie w pułkach do swych zajęć cywilnych, do fachu i pracy zawodowej — obejmują tylko część młodzieży akademickiej. Wielki odsetek nadkontyngentowych, z tych czy innych przyczyn zwolnionych od służby wojskowej, pozostaje w bardzo dużym związku z siłą zbrojną, ta część młodzieży przeszła przysposobienie wojskowe tylko w szkole średniej, natomiast w wyższych szkołach znajduje się całkowicie poza zasięgiem usprawniania i przygotowania do obrony państwa.

Chodzi więc o to, by tej ideę usprawniania i przygotowania u powszechnie, nie było wśród polskiej młodzieży akademickiej nikogo, który by się nie znalazł w orbitcie idei obrony, nie poświęcił choćby, dnia w miesiącu praktycznemu przysposobieniu do zadań,

jakie czekają nas, Polaków, gdy państwo zażąda udziału wszystkich w dziele służby obronnej.

Realizacja idei „naród pod bronią” — to nie tylko kadry wojskowe w ścisłym tego słowa znaczeniu, ale służba powszechna — mężczyźni i kobiety — wymagająca poświęcenia i pracy, a przygotowywana już obecnie, stale i powszechnie, obejmująca bez wyjątku każdego, kto nie jest kaleką lub niedołężnym starcem.

To też koncepcja Legii Akademickiej jest zrealizowaniem hasła „naród pod bronią”, jest uświadomieniem tego hasła w tej warstwie społeczeństwa, na którą spada z natury rzeczy największy obowiązek podtrzymywania naszej siły obronnej. Bo któż wyraża

najmocniej tę siłę, jeśli nie młodzież w wyższych uczelniach, po których ukończeniu zajmuje najbardziej odpowiedzialne posterunki w służbie państwowej i samorządowej, gospodarczej i oświatowej?

Postawa tego młodego pokolenia — niezależnie od nurtujących je różnic ideowych — jest w stosunku do idei obrony państwa nawróctwem patriotycznym. Mamy tego wciąż wyraźne dowody. Ale ten pozytywny patriotyzm musi się uzewątrzniać nie tylko w serce uczuć, musi się manifestować nie tylko w podniosłych chwilach — jak to ostatnio przyzwyczajaliśmy w dniu Święta Niepodległości — ale wcielić się musi również i w praktyce dnia codziennego

w możliwie ścisłą współpracę z wojskiem. A to osiągnąć możemy tylko w sposób, jaki trafnie wyczuła własna inicjatywa młodzieży, t.j. przez utworzenie organizacji przysposobienia wojskowego, obejmującej całą młodzież.

Legia Akademicka zwiąże młodzież naszych wyższych uczelni z ideą obrony w sposób realny i konkretny. Stworzy zastępy, która w imię tej idei będzie szły przez dalsze swe życie, staną się jej pionierami w całym społeczeństwie.

Do organizacji, które określamy mianem organizacji wyższej użyteczności, przybývá jeszcze jedna, której użyteczność ocenić jedną z najwyższych miar.

Problem $\frac{2}{5}$ ludności

Na dorocznym posiedzeniu Państwowej Rady Oświecenia Publicznego minister prof. Świętosławski ujawnił bardzo zniżający i powodujący bardzo poważne konsekwencje fakt. Oto jesteśmy jednym z nielicznych w Europie krajów, w którym $\frac{2}{5}$ zaludnienia stanowią ludzie w wieku poniżej 20 lat. W innych krajach odsetek tej najmłodszej warstwy ludności wynosi przeciętnie 30% — u nas przekracza 41%...

W świetle tego faktu zrozumiałe jest, jak ważną u nas rolę odgrywać musi zagadnienie młodzieżowe, sprawy oświaty, higieny, odżywiania, wychowania duchowego i fizycznego. Dwie piąte społeczeństwa znajduje się w wieku, w którym człowiek wciąż się jeszcze rozwija i umysłowo rozwija. A od tego rozwoju zależy przecież cała przyszłość, zdolność do pracy i stosunek do należnych zagadnień państwa i jego obrony.

Jednocześnie jednak fakt ten tłumaczy olbrzymie trudności, jakie powoduje u nas kwestia młodzieżowa. I to kwestia, pojęta w najszerszym tego słowa znaczeniu. Bo sprawiła trudności i wymagająca wielkiej uwagi i pieczy, zarówno z punktu widzenia społecznego, jak i oświatowego, gospodarczego czy finansowego.

Nad faktem tej ogromnej u nas ilości ludzi w wieku poniżej lat 20-tu musi się zatem bacznie zastanowić i eufemik, dbały o zdrowie młodego pokolenia już w zaraniu dziecinstwa — a działacz społeczny. Liczący się ze strukturą wewnętrzną i proporcją wśród warstw ludności — i ekonomista, ważący osoby materialne i środki finansowe — a nade wszystko pedagog, wychowawca i oświatowiec.

$\frac{2}{5}$ całej ludności państwa wymaga nauki i oświaty, wychowania duchowego i fizycznego. Przede wszystkim jednak — jak to ostatnio na zebraniu Rady Oświecenia Publicznego określił min. Świętosławski — „kształcenia na świad-

domych swych obowiązków obywateli Rzplitej”. To też za „naczelną zasadę” ustroju szkolnictwa uznał, że „do podstawowych zadań pracy wychowawczej każdej szkoły należy przysposobienie do obrony kraju całej młodzieży szkolnej, zarówno meskiej, jak i żeńskiej”.

W jakich ramach ma się ta olbrzymia praca dokonać i jak skutecznie przezwyciężyć piętrzące się trudności?

O tym właśnie bardzo obszernie mówił sternik naszej polityki oświatowej.

Wielki przysrost liczby urodzeń dzieci po wojnie spowodował — wobec ograniczonych środków finansowych państwa — duże trudności w szkolnictwie powszechnym. Wiemy o tym aż nadto dobrze. Milion dzieci poła murami szkół, brak budynków szkolnych, nie dostateczna liczba nauczycieli — oto były symptomy główne. Obecnie sytuacja już ulega poważnej poprawie. Z 38.000 etatów nauczycielskich przeszliśmy w ubiegłym roku szkolnym na 40.000, „Bezrobocie” wśród nauczycieli zostanie już w r. 1938 zlikwidowane. Również wielkie postępy czynimy w budownictwie szkół. W roku bieżącym oddano do użytku 950 nowych budynków szkolnych (o 2613 izbach), a do nowego budżetu wstawiono 2 mln. zł. na budowę 200 szkół im. Marszałka Piłsudskiego na kresach wschodnich. Zbliżamy się zatem do czasu, że wszystkie dzieci znajdujące na terenie szkolnictwa — średniego, Tę się na teren szkolnictwa — średniego. Te same lata młodzieży napłynęły do szkół średnich... Napływ do tych szkół zwiększył się znacznie. Mamy obecnie w pierwszych klasach gimnazjów rekordowe liczby uczniów i uczennic. Napływ ten zwiększa zresztą jeszcze poprawa koniunktury, umożliwiająca rodzicom kształcenie średnie swych dzieci. To

też min. Świętosławski stwierdza, że „weszliśmy w kryzys wyjątkowego przedłużenia szkół średnich”.

Musimy zatem szczególną uwagę zwrócić na ten nowy kryzys, by go opanovać i zapobiec, byśmy nie stanęli — tym razem w szkolnictwie średnim — wobec tych ujemnych objawów, z jakimi się spotykaliśmy przez szereg lat w szkolnictwie powszechnym t.j. wobec niemożności uruchomienia takiej ilości szkół, jakiej wymaga naturalny przysrost młodzieży.

Oto są dwa najistotniejsze zagadnienia, które wybijają się na czoło w naszej polityce oświatowej. Takie upowszechnienie nauczania, byśmy już nie mieli w Polsce ani jednego dziecka, nie umiającego czytać i pisać, takie opowiadanie zwiększonego napływu młodzieży do szkół średnich i takie rozmieszczenie młodzieży w szkołach ogólnokształcących i zawodowych, by zostały zaspokojone potrzeby państwa i społeczeństwa na młode siły wykwalifikowane do tworzącej pracy — oto są problemy stojące przed nami.

Aby zaś ten program zrealizować, potrzebujemy nie tylko wielkich zasobów finansowych, ale również i zbiorowego wysiłku i państwa i społeczeństwa, skupienia się pod hasłem, że „na wyższy poziom życia” podciągamy pokolenie, które po nas przyjdzie, jeśli uzbroimy je już w szkole w te walory wiedzy i idei, jakie decydują o harcie duchowym i fizycznym obywatela państwa.

**Datek na bezrobotnych
nie jest łaską lecz
obowiązkiem
sumienia obywatela.**

